

Warszawa, 20 listopada 2017 r.

PIU 1363/2017

**Szanowny Pan
Paweł Gruza
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Finansów**

Szanowny Panie Ministrze,

w nawiązaniu do przeprowadzanych z instytucjami finansowymi konsultacji dotyczących zmian w prawie podatkowym, których celem ma być wprowadzenie do polskiego porządku prawnego obowiązku raportowania schematów podatkowych (*ang. Mandatory Disclosure Rules*), Polska Izba Ubezpieczeń pragnie przedstawić swoje wstępne stanowisko w niniejszym zakresie.

W imieniu sektora ubezpieczeniowego pragniemy podkreślić, iż jesteśmy gotowi do wspierania resortu finansów w dokonywaniu odpowiednich zmian. Zarówno Polska Izba Ubezpieczeń jak i poszczególne zakłady ubezpieczeń chętnie będą służyć głosem doradczym w trakcie analizowania skutków projektowanych regulacji. W konsekwencji uprzejmie prosimy o włączenie Polskiej Izby Ubezpieczeń do konsultacji podatkowych w zakresie obowiązku raportowania schematów podatkowych.

W celu prowadzenia konstruktywnej dyskusji w przedmiocie wdrożenia do polskiego porządku prawnego obowiązku raportowania schematów podatkowych, w ocenie Izby niezbędne jest przedstawienie konkretnych rozwiązań legislacyjnych przez resort finansów. Uważamy, iż dopiero określona treść przepisów prawnych, z uwagi na doniosłość jej skutków, może stanowić podstawę do prowadzenia takiej dyskusji.

Zdaniem Polskiej Izby Ubezpieczeń w trakcie prac legislacyjnych należy odpowiednio skonstruować rozwiązania wskazywane przez Ministerstwo Finansów oraz rozważyć zasadność ich wprowadzania.

Polska Izba Ubezpieczeń jako przedstawiciel branży ubezpieczeniowej z uwagą obserwuje wzrastające wymagania prawne dotyczące prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej poprzez nakładanie kolejnych wymagań natury legislacyjnej. Jednym z nich będzie wprowadzenie obowiązku raportowania schematów podatkowych.

Na obecnym etapie PIU pragnie wskazać uwagi o charakterze ogólnym, dotyczące przygotowanych przez Ministerstwo Finansów założeń dotyczących wprowadzenia do polskiego porządku prawnego obowiązku raportowania schematów podatkowych. Jednocześnie pragniemy zastrzec, iż wnioski z analizy szczegółowych rozwiązań legislacyjnych w zakresie obowiązku raportowania schematów podatkowych oraz uwagi w tym zakresie bardzo chętnie przedstawimy po zaproponowaniu przez resort finansów brzmienia poszczególnych przepisów.

Korzystanie z usług tax Compliance

Polska Izba Ubezpieczeń pragnie podkreślić, iż podatnicy współpracując z doradcami podatkowymi korzystają co do zasady wyłącznie z usług tzw. *tax compliance*, których celem jest weryfikacja prowadzenia działalności podatników zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa podatkowego. Izba pragnie przy tym stanowczo podkreślić, iż nie można z reguły utożsamiać zgodnej z przepisami prawa podatkowego korekty kalkulacji podatku z agresywną optymalizacją podatkową. Korzystanie z usług doradców podatkowych, weryfikujących poprawność kalkulacji zobowiązań podatkowych skutkuje często identyfikacją obszarów, które zgodnie z przepisami prawa podatkowego oraz zasadami racjonalności mogłyby być rozliczone w sposób bardziej efektywny. Może to wynikać przykładowo z nieskorzystania z przysługującej podatnikowi ulgi podatkowej lub omyłkowego nieskorzystania z prawa do zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów określonych wydatków.

Wprowadzenie do polskiego porządku prawnego obowiązku raportowania schematów podatkowych, zgodnie z założeniami przedstawionymi w konsultacjach podatkowych, prowadziłoby w ocenie Izby do konieczności raportowania również takich rozwiązań, które nie stanowią agresywnej optymalizacji podatkowej (np. korzystanie przez podatników z przysługujących im ulg lub zwolnień podatkowych), co jest niezgodne z celem projektowanych zmian legislacyjnych.

Definicja schematu podatkowego

Należy zwrócić uwagę, iż ukształtowanie definicji schematu podatkowego zgodnie z założeniami Ministerstwa Finansów może w ocenie Izby doprowadzić do zdefiniowania schematu podatkowego w sposób zbyt szeroki, nie odpowiadający celowi proponowanej regulacji. Wskazane przez Ministerstwo Finansów rozumienie kryterium głównej korzyści podatkowej oraz ogólnej i szczególnej cechy rozpoznawczej obecnie prowadzi w ocenie Izby do wniosku, iż każde działanie podatnika, które będzie mogło mieć potencjalny wpływ na obowiązek podatkowy zostanie objęte obowiązkiem raportowania. Zdaniem Polskiej Izby Ubezpieczeń może to wiązać się w rzeczywistości z koniecznością raportowania wszelkich działań podjętych przez podatników, które będą miały wpływ na obowiązki podatkowe. Sytuacja taka będzie miała również miejsce, jeżeli działania te będą w pełni zgodne z przepisami prawa podatkowego i nie będą stanowiły agresywnej optymalizacji podatkowej. Natomiast takie uregulowanie tej kwestii może wiązać się z multiplikacją raportowania transakcji, które nie stanowią schematów podatkowych służących agresywnej optymalizacji podatkowej.

W naszej ocenie rozważeniu powinno ulec ukształtowanie definicji schematu podatkowego w sposób odpowiadający celowi proponowanej regulacji, np. poprzez uwzględnienie takich okoliczności jak sztuczność dokonywanych transakcji, osiągnięcie korzyści podatkowej sprzecznej z ustawą podatkową lub brak uzasadnienia ekonomicznego dla przeprowadzenia danej transakcji.

Dodatkowo Polska Izba Ubezpieczeń pragnie zwrócić uwagę, iż analiza założeń przedstawionych przez Ministerstwo Finansów może prowadzić do wniosku, iż obowiązkiem raportowania byłyby objęte również transakcje, które mają jedynie pośredni wpływ na podatki. Przykładem takiej sytuacji mogłoby być dokonanie transakcji, w wyniku której

zgodnie z właściwymi przepisami tworzone zostanie aktywo podatkowe. Sytuacje takie są powszechne w obrocie gospodarczym i nie mają w ocenie Izby jakiegokolwiek związku z optymalizacją podatkową.

Polska Izba Ubezpieczeń pragnie również zwrócić uwagę na konieczność poddania analizie traktowania określonych klauzul umownych, jako mogących wskazywać na potencjalną optymalizację podatkową. Klauzule poufności, obejmujące swoim zakresem szeroki *spectrum* faktów są powszechnie stosowanymi rozwiązaniami w prowadzonej przez podatników działalności gospodarczej. Należy wskazać, iż dbałość o poufność transakcji oraz ich szczegółów jest naturalna, uzasadniona, wynika z cywilistycznej zasady swobody umów i jest obecnie standardem stosunków gospodarczych. Również stosowanie klauzul lojalności nie powinno być traktowane jako przesłanka potencjalnego stosowania schematów agresywnej optymalizacji podatkowej. Polska Izba Ubezpieczeń pragnie wskazać, iż często zdarza się, że podmioty świadczące usługi na rzecz określonego podatnika (np. doradcy podatkowi) stosują klauzule lojalności, przykładowo udzielając rabatu na konkretne usługi pod warunkiem skorzystania z dodatkowych usług.

Wpływ nowych przepisów na inne regulacje

Należy również, w naszej ocenie, zwrócić uwagę na konieczność zachowania systemowej spójności pomiędzy projektowanymi rozwiązaniami, a rozwiązaniami, które funkcjonują obecnie oraz które są obecnie wdrażane do polskiego porządku prawnego i mają zacząć obowiązywać z początkiem 2018 r. Proces legislacyjny powinien przebiegać w kierunku stworzenia rozwiązań, które nie będą poprzez bardzo szeroki obowiązek raportowania określonych schematów podatkowych narażały podatników na naruszenie zachowania tajemnicy co do określonych faktów, które to obowiązki wynikają z odrębnych regulacji.

W ocenie Polskiej Izby Ubezpieczeń, opracowując rozwiązania legislacyjne w zakresie obowiązku raportowania schematów podatkowych należy również poddać analizie zasadność i zgodność z innymi regulacjami (w tym regulacjami Unii Europejskiej) wprowadzenie progu *de minimis*, określającego moment powstania obowiązku raportowania. Izba pragnie wskazać, iż takie rozwiązanie legislacyjne może generować wątpliwości, przykładowo w zakresie zasad równego traktowania podatników.

Tajemnica zawodowa

Bardzo istotne zdaniem Izby jest również właściwe podejście oraz przemyślane wdrożenie przepisów, które mogłyby w jakikolwiek sposób ingerować w tajemnicę zawodową zarówno przedstawicieli zawodów regulowanych, jak i innych osób (np. zatrudnionych w konkretnych podmiotach). Zdaniem Izby zmiany w tym zakresie są tak daleko idące, iż konieczna jest szczegółowa analiza skutków, które mogą wiązać się z ich wdrożeniem.

Pragniemy wskazać, iż naszym zdaniem obciążenie podmiotów, które nie świadczą usług mogących wiązać się z optymalizacją podatkową (np. dyrektorów finansowych, głównych księgowych) jest niezasadne. W naszej ocenie ewentualne nałożenie obowiązku raportowania schematów podatkowych powinno odnosić się do podmiotów świadczących usługi doradcze. Uważamy, że jest to uzasadnione tym, iż to właśnie te podmioty posiadają szczegółową wiedzę w zakresie określonych schematów optymalizacyjnych, jak również będą w stanie trafnie ocenić, czy konkretne działania mogą zostać uznane za agresywną optymalizację podatkową.

Należy przy tym również wskazać, iż ustawy powinny realizować swój cel, nie ograniczając nadmiernie konstytucyjnych praw podmiotowych, co wynika z konstytucyjnej zasady proporcjonalności. Jak rozumiemy, celem wdrożenia do polskiego porządku prawnego obowiązku raportowania schematów podatkowych jest pozyskanie od nich informacji na wczesnym etapie. Polska Izba Ubezpieczeń uważa, iż celowi temu w żaden sposób nie będzie służyło raportowanie danych nie mających znaczenia dla rozumienia działania konkretnego schematu podatkowego (np. danych dotyczących podmiotów wdrażających określone schematy podatkowe).

Pozostałe uwagi

Mając na uwadze wprowadzane w ostatnich latach dodatkowe obowiązki podatników w zakresie raportowania rozliczeń podatkowych (Jednolity Plik Kontrolny, FATCA, CRS) zdaniem Izby wprowadzenie obowiązku raportowania schematów podatkowych może stanowić nieproporcjonalne obciążenie podatników, skutkujące naruszeniem zasady pogłębiania zaufania podatników do organów państwowych.

Polska Izba Ubezpieczeń pragnie również zaznaczyć, iż nie są jej znane podobne regulacje europejskie, które w równie restrykcyjny sposób nakładałoby na podatników i inne podmioty obowiązki raportowania schematów podatkowych.

Mając na uwadze powyższe argumenty zwracamy się z uprzejmą prośbą o przedstawienie przez resort finansów konkretnych rozwiązań legislacyjnych, które pozwolą podjąć konstruktywną dyskusję w zakresie wprowadzenia do polskiego porządku prawnego obowiązku raportowania schematów podatkowych.

Pragniemy również raz jeszcze zapewnić, iż środowisko ubezpieczycieli jest gotowe służyć wsparciem w opracowaniu optymalnych rozwiązań w tym zakresie. Będziemy również bardzo wdzięczni za informowanie Polskiej Izby Ubezpieczeń o postępach prac legislacyjnych w tym zakresie.

2 wyrazami szanowania

Wiceprezes Zarządu
Polskiej Izby Ubezpieczeń
Andrzej Maciążek